صفحه حافظه روزنامه «فرهیختگان» شنبه هر هفته با خبرها و روایت‌هایی از روزنامه‌ها و رسانه‌های سال‌های گذشته در همان هفته «حافظه» تاریخی شما را به چالش می‌کشد. مروری بر وقایع ۲۶ تیر تا اول مرداد را در شماره امروز از نظر می‌گذرانید.

محسن تاجیک
روزنامه‌نگار

دیروز این هفته

۲۶ تیر:

۱۳۵۹/ پایان کار شورای انقلاب

با شروع به کار اولین دوره مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان، وظیفه شورای انقلاب به پایان رسید و منحل شد.

۱۳۶۶/ قطع روابط سیاسی فرانسه با ایران در جریان جنگ تحمیلی

دولت فرانسه که از ابتدای آغاز جنگ تحمیلی با در اختیار گذاشتن هواپیماهای سوپراتاندارد و وام‌های چندمیلیارد دلاری به صدام، از وی حمایت می‌کرد، در این روز به صورت یک‌جانبه روابط خود را با ایران قطع کرد.

۲۷ تیر:

۱۳۶۹/ تاسیس نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

قانون ادغام نیروهای انتظامی شامل شهربانی، ژاندارمری، کمیته انقلاب اسلامی و پلیس قضایی به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی تاسیس شد.

۲۸ تیر:

۱۳۷۸/ نامه ۲۴ فرمانده ارشد سپاه به خاتمی در پی حوادث کوی دانشگاه تهران

۲۴ فرمانده ارشد سپاه پاسداران ازجمله حاج‌قاسم سلیمانی، محمدباقر قالیباف، عزیز جعفری، نورعلی شوشتری، علی فضلی، اسماعیل قاآنی، احمد کاظمی و محمد باقری در نامه‌ای به سیدمحمد خاتمی، رئیس دولت اصلاحات با انتقاد از بی‌عملی وی نسبت به اتفاقات رخ‌داده در روزهای پرالتهاب پس از ۱۸ تیر در تهران، از توهین و هتک‌حرمت ولایت فقیه و امام‌خمینی ابراز نگرانی کردند.

۲۹ تیر:

۱۳۶۶/ انتشار قطعنامه ۵۹۸ توسط شورای امنیت سازمان ملل

شورای امنیت سازمان ملل قطعنامه ۵۹۸ را برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق منتشر کرد اما ایران به دلیل عدم معرفی آغازگر جنگ و تعیین خسارت‌های ناشی از آن تا یک‌سال پس از تصویب، این قطعنامه را نپذیرفت.

۳۰ تیر:

۱۳۳۱/ قیام ۳۰ تیر به رهبری آیت‌الله کاشانی

پس از استعفای دکتر مصدق از نخست‌وزیری و انتصاب قوام‌السلطنه از سوی شاه به‌عنوان نخست‌وزیر با اطلاعیه آیت‌الله کاشانی، مردم در حمایت از مصدق به خیابان‌ها ریختند. قیامی که باعث استعفای قوام و نخست‌وزیری مجدد مصدق شد.

۱۳۳۹/ تاسیس جبهه ملی دوم

در پی نشست رهبران جبهه ملی در منزل صدیقی، جبهه ملی دوم رسما اعلام تاسیس شد. مهندس بازرگان، حسن نزیه و کریم سنجابی ازجمله اعضای موسس این جبهه بودند.

۳۱ تیر:

۱۳۳۱/ رأی مثبت دادگاه لاهه نسبت به حقانیت ایران در اختلاف با انگلیس

پس از ملی‌شدن صنعت نفت ایران در آخر اسفند ۱۳۲۹، شرکت نفتی انگلیس که طرف قرارداد شرکت نفت ایران بود، به این دلیل که متضرر شده است خواهان ادامه همکاری با ایران شد. ولی چون نفت، ملی اعلام شده بود، شرکت انگلیسی به دیوان بین‌المللی دادگستری شکایت برد و خواهان احقاق‌حقوق خود بود. ایران، دیوان را برای رسیدگی به این پرونده دارای صلاحیت نمی‌دانست. سرانجام رأی دیوان بر حقانیت ایران صادر شد و از انگلستان در امور نفتی ایران خلع ید شد.

۱۳۶۷/ تهاجم وسیع ارتش بعث عراق به خاک ایران پس از پذیرفتن قطعنامه ۵۹۸

تنها سه روز پس از پذیرفتن قطعنامه ۵۹۸ از سوی ایران، عراقی‌ها تهاجم خود را از دو محور کوشک و شلمچه در منطقه جنوب آغاز کردند و در ۳۰ کیلومتری شمالی خرمشهر مستقر شدند. در این میان پیام امام‌خمینی به سپاه باعث گسیل نیروهای بسیجی به جبهه‌ها شد که با کمترین امکانات در برابر یورش دشمن مقاومت کردند و طی چند روز درگیری با انهدام سنگینی که به قوای عراقی تحمیل شد، آنان را مجبور به عقب‌نشینی کردند.

اول مرداد

۱۳۳۹/ اعلام به رسمیت شناختن رژیم غاصب اسرائیل توسط محمدرضا پهلوی در ایران

محمدرضا پهلوی در یک مصاحبه مطبوعاتی رژیم صهیونیستی را توسط پادشاهی ایران به رسمیت شناخت.

پایان دادگاه شهردار سابق تهران:

۵ سال حبس، ۱۰۰ میلیون تومان جزای نقدی و ۲۰ سال انفصال از خدمات دولتی برای کرباسچی

اول مرداد ماه ۷۷ سلسله‌جلسات دادگاه غلامحسین کرباسچی، شهردار سابق تهران پایان یافت. طبق اعلام منشی دادگاه کرباسچی متهم به مشارکت در اختلاس ۱۴ میلیارد و ۴۳۰ میلیون ریال، تصرف غیرمجاز در اموال عمومی، تضییع اموال شهرداری، مشارکت و تبانی در معاملات دولتی و مشارکت در ارتشا بود. در پایان جلسه دادگاه، غلامحسین محسنی‌اژه‌ای، رئیس دادگاه با حضور در جمع خبرنگار حکم اولیه دادگاه را قرائت کرد که طبق آن کرباسچی، به پنج سال حبس قطعی، ۶۰ ضربه شلاق تعلیقی، ۱۰۰ میلیون تومان جزای نقدی، استرداد مبلغ یک میلیارد و ۷۶۰ میلیون تومان و ۲۰ سال انفصال از خدمات دولتی محکوم شد. محسنی‌اژه‌ای همچنین درباره شرایط حاکم بر این دادگاه اظهار داشت: این دادگاه یک‌سری ویژگی‌هایی داشت که عمده دادگاه‌ها نداشتند.

اولا متهم فردی بود دارای شخصیت و وجاهت و دارای سوابق روشن در قبل و بعد از انقلاب. خصوصیات متهم بخشی از ویژگی‌هایی بود که محدودیت‌هایی را براساس سوابق شخصیتی برای دادگاه ایجاد می‌کرد. در روزهای آخر دادگاه فشارهای سنگین سیاسی و رسانه‌ای و فشارهایی از طریق افراد خاص وارد شد که باید قبول داشت این حرکات تکلیف را بر دادگاه سنگین می‌کرد که البته این امر بی‌سابقه نیست. اگرچه در جلسات دادگاه صحبت‌های خارج از موضوع زیاد بود، اما مباحث این جلسات برای رشد افکار عمومی بسیار مفید بود و در رفع تنگناهای قانونی که از سوی مجامع مختلف ازجمله اساتید، روحانیون و دانشجویان حقوق در بسیاری از مسائل اظهارنظر می‌شد قابل‌توجه بود و این هم برای دادگاه و هم جهت قانونمند شدن جامعه مفید بود.

محسن رضایی:

حزب مشارکت بر مرکبی سوار است که کارگزاران آن را زین کرده است

محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام اول مرداد ۱۳۸۰ و در گفت‌وگو با روزنامه الشرق‌الاوسط درباره دولت خاتمی و احزابی که از او حمایت می‌کردند، گفت: مشکلات کنونی خاتمی مربوط به دوران پیش از تصدی مسئولیت وی در ریاست‌جمهوری است. به عقیده من راه آقای خاتمی با راه آقای هاشمی تفاوت چندانی ندارد. آقای هاشمی به اقتصاد همت می‌کرد و خودش مرتب در سدها و اتوبان‌ها بود، ولی آقای خاتمی به سیاست همت کرد و از مطبوعات و بازگشایی فضای بین‌المللی حمایت کرد ولیکن برنامه هر دو متاثر از نسخه‌های وارداتی، بدون تطبیق با شرایط بومی و اقلیمی و فرهنگی ایران بود. کارگزاران با حمایت از آمدن آقای خاتمی فکر می‌کردند می‌توانند هم فرمانده جنگ و هم فرمانده صلح باشند و شاید دلیل اینکه سال اول برای آقای خاتمی چالش کرباسچی، سال دوم چالش عبدالله نوری و سال سوم چالش مهاجرانی به‌وجود آمده در همین رابطه باشد. کارگزاران به آقای هاشمی دل بسته بودند که در زمان بحران به صحنه بیاید و حادثه را کنترل کند ولی این بحرانی که ساخته شد، آقای هاشمی را نیز تضعیف کرد. از سال چهارم حزب مشارکت عملا مدیریت بحران را به دست گرفت و صحنه را از برخورد چپ یا راست به سوی دولت با دولت یا حکومت با حکومت کشاند و لذا امروز هم دعوای مجلس با قوه قضائیه و مجلس با شورای نگهبان، حمایت از تغییر صحنه چالش سیاسی و تغییر در مدیریت بحران است و می‌توان گفت کارگزاران اسبی را زین کردند که دیگران سوار آن شدند.

امام‌خمینی پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸:

قبول قطعنامه از زهر برای من کشنده‌تر است

۲۷ تیرماه ۶۷ جمهوری اسلامی به صورت رسمی قطعنامه ۵۹۸ سازمان ملل مبنی بر آتش‌بس فوری در جنگ با عراق را پذیرفت. طبق قطعنامه ۵۹۸ دو کشور با قبول آتش‌بس و پایان دادن به حملات هوایی، زمینی و دریایی، باید به مرزهای بین‌المللی تعیین شده عقب‌نشینی کنند و طی فرآیندی اسرای جنگی آزاد شوند و به کشورهای خود بازگردند. همچنین در این قطعنامه مسئولیت آغاز جنگ و میزان خسارت ناشی از آن مشخص نشد و طبق این قطعنامه دبیرکل سازمان ملل باید با تعیین یک هیات بی‌طرف به این موضوعات بپردازد.

امام خمینی ۲۹ تیرماه نیز در پیامی به مناسبت سالگرد فاجعه حج خونین در مکه، به موضوع پذیرش قطعنامه پرداخت و درباره چرایی این کار نوشت: در مورد قبول قطعنامه که حقیقتا مساله بسیار تلخ و ناگواری برای همه و خصوصا برای من بود، این است که من تا چند روز قبل معتقد به همان شیوه دفاع و مواضع اعلام‌شده در جنگ بودم و مصلحت نظام و کشور و انقلاب را در اجرای آن می‌دیدم؛ ولی به واسطه حوادث و عواملی که از ذکر آن فعلا خودداری می‌کنم و به امید خداوند در آینده روشن خواهد شد و با توجه به نظر تمامی کارشناسان سیاسی و نظامی سطح بالای کشور، که من به تعهد و دلسوزی و صداقت آنان اعتماد دارم، با قبول قطعنامه و آتش‌بس موافقت کردم؛ و در مقطع کنونی آن را به مصلحت انقلاب و نظام می‌دانم. خدا می‌داند که اگر نبود انگیزه‌ای که همه ما و عزت و اعتبار ما باید در مسیر مصلحت اسلام و مسلمین قربانی شود، هرگز راضی به این عمل نمی‌بودم و مرگ و شهادت برایم گواراتر بود. ایشان در ادامه با اشاره به خانواده‌های معظم شهدا آوردند: خوشا به حال شما ملت! خوشا به حال شما زنان و مردان! خوشا به حال جانبازان و اسرا و مفقودین و خانواده‌های معظم شهدا! و بدا به حال من که هنوز مانده‌ام و جام زهرآلود قبول قطعنامه را سر کشیده‌ام و در برابر عظمت و فداکاری این ملت بزرگ احساس شرمساری می‌کنم. قبول این مساله برای من از زهر کشنده‌تر است؛ ولی راضی به رضای خدایم و برای رضایت او این جرعه را نوشیدم. نکته‌ای که تذکر آن لازم است این است که در قبول این قطعنامه فقط مسئولان کشور ایران به اتکای خود تصمیم گرفته‌اند و کسی و کشوری در این امر مداخله نداشته است. رهبر کبیر انقلاب همچنین درباره سیاست جمهوری اسلامی پس از پذیرش قطعنامه و ذکر این نکته که هدف از پذیرش قطعنامه تاکتیکی نیست، اضافه کرد: قبول قطعنامه از طرف جمهوری اسلامی ایران به معنای حل مساله جنگ نیست. با اعلام این تصمیم، حربه تبلیغات جهانخواران علیه ما کند شده است؛ ولی دورنمای حوادث را نمی‌توان به‌طور قطع و جدی پیش‌بینی کرد. هنوز دشمن از شرارت‌ها دست برنداشته است؛ و چه‌بسا با بهانه‌جویی‌ها به همان شیوه‌های تجاوزگرانه خود ادامه دهد. ما باید برای دفع تجاوز احتمالی دشمن آماده و مهیا باشیم. ما رسما اعلام می‌کنیم هدف ما تاکتیک جدید در ادامه جنگ نیست. چه بسا دشمنان بخواهند با همین بهانه‌ها حملات خود را دنبال کنند. نیروهای نظامی ما هرگز نباید از کید و مکر دشمنان غافل بمانند. در هر شرایطی باید بنیه دفاعی کشور در بهترین وضعیت باشد.

امام نیز درنهایت با خطاب قرار دادن نیروهای مذهبی و انقلابی که ناراحت از پذیرش قطعنامه بودند و به همین دلیل مسئولان کشور را شماتت می‌کردند، نوشت: فرزندان انقلابی‌ام، ای کسانی که لحظه‌ای حاضر نیستید از غرور مقدس‌تان دست بردارید، شما بدانید که لحظه لحظه عمر من در راه عشق مقدس خدمت به شما می‌گذرد. می‌دانم که به شما سخت می‌گذرد ولی مگر به پدر پیر شماسخت نمی‌گذرد؟ می‌دانم که شهادت شیرین‌تر از عسل در پیش شماست؛ مگر برای این خادم‌تان اینگونه نیست؟ ولی تحمل کنید که خدا با صابران است. بغض و کینه انقلابی‌تان را در سینه‌ها نگه دارید؛ با غضب و خشم بر دشمنان‌تان بنگرید و بدانید که پیروزی از آن شماست. تاکید می‌کنم گمان نکنید که من در جریان کار جنگ و مسئولان آن نیستم. مسئولان مورد اعتماد من می‌باشند. آنها را از این تصمیمی که گرفته‌اند شماتت نکنید که برای آنان نیز چنین پیشنهادی سخت و ناگوار بوده است.

جعفر شیرعلی‌نیا، تاریخ‌نگار معاصر و صاحب کتاب دایره‌المعارف مصور تاریخ زندگی امام‌خمینی در رابطه با پذیرش قطعنامه از سوی رهبر کبیر انقلاب می‌نویسد: بهار سال ۱۳۶۷ یکی از تلخ‌ترین سال‌های جنگ شد و ارتش عراق به همراهی منافقین در چندین تهاجم تمام زمین‌هایی را که ایران پس از فتح خرمشهر گرفته بود، پس گرفت. ۸ خرداد عراق شلمچه را هم گرفت و در ۲۹ خرداد مهران توسط منافقین اشغال شد و در ۴ تیرماه جزایر مجنون بازپس گرفته شد. در حالی که امام در پیام ۱۳ تیرماه سال ۶۷ خود غفلت از مسائل جنگ را خیانت به رسول‌الله خوانده بودند، دو هفته بعد مجبور به پذیرش قطعنامه شدند. ایشان از مسئولان، طرحی برای رهایی از مشکلات خواستند که جواب مسئولان برای پایان جنگ با پذیرش قطعنامه با مخالفت امام مواجه شده بود. امام برای تامین نیازهای فرماندهان به هاشمی‌رفسنجانی گفته بود از مردم مالیات بگیرید و جواب شنیده بودند که قبلا این کار را کرده‌ایم و دیگر ظرفیت ندارد. از طرفی گفته بودند مردم به جبهه‌ها نمی‌آیند و امام فرموده بود حکم جهاد می‌دهد. در ۲۱ تیرماه هم با حمله گسترده ارتش عراق، آنان منطقه وسیعی در غرب را به تصرف درآوردند. ابتدا قرار بود هاشمی‌رفسنجانی به‌عنوان فرمانده جنگ مسئولیت پذیرش قطعنامه را بپذیرد اما امام خودشان این کار را انجام دادند. پس از شکست منافقین در عملیات مرصاد عراق همچنان از پذیرش قطعنامه طفره می‌رفت چراکه صدام علاقه داشت به‌عنوان پیروز جنگ را به پایان ببرد اما چون می‌دانست پایان‌کننده جنگ جدید نخواهد بود تنها به حملات محدود روی مناطق مرزی ادامه داد. حضور گسترده مردمی در پاسخ به منافقین باعث بالا رفتن روحیه فرماندهان و مسئولان شده بود که باعث شده بود تا به فکر ضربه زدن به عراق بیفتند. امام در پاسخ به پیشنهاد آیت‌الله خامنه‌ای مبنی بر عملیات گفته بود: به هیچ وجه به خاک عراق حمله نکنید. حتی گلوله‌ای به طرف آنها شلیک نکنید... من اعلام کرده‌ام که قبول قطعنامه تاکتیکی نیست. حمله نقض آن است.

مروری بر آخرین نمازجمعه هاشمی‌رفسنجانی:

یک پایان پرحاشیه و جنجالی

۲۶ تیرماه ۸۸ و چهار هفته پس از انتخابات ریاست‌جمهوری دهم نمازجمعه تهران به امامت هاشمی‌رفسنجانی، امام‌جمعه موقت تهران برگزار شد. هاشمی‌رفسنجانی بعد از ۴۵ روز در حالی برای خواندن خطبه و اقامه نمازجمعه وارد دانشگاه تهران شد که فضای سیاسی کشور پس از گذر از روزهای بحرانی و پرالتهاب ابتدایی پس از انتخابات، نسبتا شفاف و آرام شده بود اما هاشمی در خطبه‌های نمازجمعه با انتقاد از مخدوش شدن اعتماد مردم؛ زندانی شدن آشوبگران و بحرانی توصیف کردن فضای سیاسی کشور دوباره در خاکستر التهابات دمید. این آخرین باری بود که هاشمی در کسوت امام‌جمعه تهران در نمازجمعه حضور یافت.

رسانه‌های خارجی همچون ایران‌گلوبال، گویانیوز و سایت وزارت‌خارجه رژیم اسرائیل سعی کردند با استفاده از ظرفیت تریبون نمازجمعه هاشمی، هواداران موسوی را برای حضور در روز جمعه تحریک کنند و حتی برای این کار دست به آموزش چگونگی اقامه نمازجمعه در سایت‌های خود زدند. حضور هواداران موسوی با استفاده از نماد انتخاباتی وی و استقبال آنها از خطبه‌های هاشمی با سوت و کف و اقامه نمازجماعت مختلط آن هم با کفش! از نکات جالبی بود که از نگاه دوربین‌های خبری هم پنهان نماند؛ مساله‌ای که با اعتراض متدینین همراه شد. مسعود رجوی، سرکرده گروهک تروریستی مجاهدین خلق (منافقین)، پس از پایان نمازجمعه تهران با صدور بیانیه‌ای نوشت: رفسنجانی امروز با صراحت به بحران و وخامت اوضاع رژیم و به ضرر و زیان تمامیت رژیم در جریان انتخابات اذعان و تاکید کرد.

هاشمی در این نمازجمعه قصد داشت وجهه فراجناحی از خود نشان دهد و از چنین موضعی با مردم سخن بگوید. در خطبه دوم، هاشمی به غائله چین و کشتار تعدادی از مسلمانان اشاره کرد که این بخش از اظهارات وی با شعار مرگ بر دیکتاتور و مرگ بر چین تعدادی از هواداران موسوی همراه شد؛ وی در اظهارات خود چندبار از اعتماد مخدوش‌شده مردم سخن گفت و تاکید کرد بنا برنظر امام (ره) آنجایی که مردم و رأی آنها نباشد، آن حکومت اسلامی نیست و در عین‌حال ادعا کرد: در اواخر دوره انتخابات در اثر تبلیغات نادرست یا اقدام نادرست صداوسیما بذر تردید در دل مردم پدید آمد. این قسمت از سخنان هاشمی با تایید و الله‌اکبر حامیان موسوی همراه شد که هاشمی خطاب به آنها گفت: من خودم دارم بهتر از شما می‌گویم... تردید مثل خوره به جان ما افتاد و برای رفع تردید باید کاری کنیم. بعد از اعلام نتایج شرایط تلخ شد و هیچ‌کس دلش نمی‌خواست این‌طور شود.

این نمازجمعه در شرایطی برگزار شد که هیچ‌یک از روسای قوای سه‌گانه در نمازی که به امامت هاشمی اقامه شد، حضور نیافتند و همچنین از میان اعضای مجلس خبرگان رهبری و مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز که هاشمی‌رفسنجانی ریاست وقت این دو نهاد را برعهده داشت، تنها برخی افراد که وابستگی‌هایی به هاشمی داشتند، در دانشگاه تهران حاضر شدند. همچنین مهدی کروبی، میرحسین موسوی و محسن رضایی کاندیداهای شکست‌خورده انتخابات که هرکدام نتایج آن را قبول نداشتند، در این نماز حضور یافتند.

میرحسین موسوی:

هر نوع چشم‌پوشی از مصالح اسلام و مسلمانان جهان و روی آوردن به مصالح ملی، خیانت است

میرحسین موسوی، نخست‌وزیر ۲۶ تیر ۶۱ و در سخنرانی به مناسبت روز قدس گفت: سازمان ملل متحد پس از سه‌سال که از تجاوز صدام به ایران اسلامی می‌گذرد، تازه بیدار شده است و شورای امنیت تشکیل داده و از ما خواسته است با رژیم صدام وارد مذاکره شویم و اعلام آتش‌بس کنیم. همین امروز کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل تشکیل جلسه داده است تا به اصطلاح خود اعمال رژیم جمهوری اسلامی ایران را بررسی کند. این کمیسیون ادعانامه‌ای صادر کرده است که چرا در ایران برای نصیری‌ها و هویداها وکیل مدافع نگذاشتید و چرا آنها را اعدام کردید. کمیسیون حقوق بشری که مسئول آن فرستاده شاه حسین اردنی است، به ما اشکال گرفته است که شما به چه دلیل منافقان تروریست را اعدام می‌کنید. شما به چه دلیل جنایتکارانی که همه ما می‌شناسیم، اعدام می‌کنید. نماینده شاه‌حسین، قصاب فلسطینی‌ها در سپتامبر سیاه به ما ایراد می‌گیرد. نوکر کوچک آمریکا و همدست رژیم سرسپرده صهیونیسم بین‌الملل به ما اشکال می‌گیرد ولی ما در همین جا اعلام می‌کنیم که علی‌رغم تشکیل تمام این کمیسیون‌ها ملت مسلمان در مبارزه با ایادی آمریکا درنگ نخواهد کرد. این مردم حاضر نیستند در حالی که زیر سنگین‌ترین فشارهای دشمنان مقاومت کرده‌اند، در برابر شعارهای دروغین سازمان‌های بین‌المللی آمریکایی سر خم کنند... دائما به خود تذکر دهیم هر نوع چشم بستن به مصالح اسلام و مسلمانان جهان و روی آوردن به مصالح ملی خیانت است و باعث خفقان انقلاب ما خواهد شد. روز قدس تنفس‌گاه انقلاب ماست. ما با این روز خود را با جهان اسلام و یک میلیارد مسلمان پیوند می‌زنیم و ندای خود را به گوش جهانیان می‌رسانیم. یکی از ویژگی‌های روز قدس اسلامی کردن خط مبارزه با رژیم صهیونیستی و آمریکا در صد سال گذشته است. راه‌های مختلفی برای مبارزه با این مساله شناخته شده اما این برای اولین بار است که راه‌حل اسلامی برای مبارزه با آمریکا و اسرائیل مطرح می‌شود.

حسن روحانی:

برای ما قابل‌قبول نیست آمریکا دست از شرارت برداشته باشد

حسن روحانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی ۲۷ تیرماه ۸۱ و در یک نشست خبری با اشاره به اظهارات بوش، رئیس‌جمهور آمریکا که به صورت ضمنی از اصلاح‌طلبان در ایران حمایت کرده بود، اظهار داشت: بیانیه بوش در ۲۱ تیرماه سال جاری در واقع با یک لحن جدید با ایران مواجه شد. اگرچه این لحن با مواضع گذشته متفاوت بود اما از نظر ما هر دو پیام بوش نوعی تهدید برای ایران محسوب می‌شود؛ چراکه هر سخنی که منافع ملی ما را مورد تهدید قرار دهد ما آن را تهدیدی ضد خود می‌دانیم. هدف این بیانیه ایجاد تفرقه و نفاق در داخل حاکمیت جمهوری اسلامی است. اینکه تصور شود چون در این بیانیه از اصلاحات حمایت به عمل آمده، بنابراین گناه گردن گروه دیگری است، تصور اشتباهی است. کودتای نوژه، حمله به طبس، حمله به کشتی ایران‌اجر، سقوط ایرباس مسافربری و مداخلات آمریکا در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، بخشی از جنایات آمریکا علیه ایران است. اگر آمریکا به فکر رشد و توسعه در کشورمان است، چرا با هرگونه تحولی به سود ایران مخالفت می‌کند؟ چرا مانع انتقال انرژی کشورهای آسیای میانه از طریق خاک ایران می‌شود؟ چرا از تکمیل نیروگاه بوشهر جلوگیری می‌کند؟ برایمان قابل‌قبول نیست آمریکا دست از شرارت برداشته باشد. اگر آمریکا می‌خواهد در آینده روابط با تهران افق جدیدی باز شود، باید در وهله نخست دشمنی خود را با ملت و دولت ایران متوقف کند و ضمن عذرخواهی از ملت ایران، خسارت‌هایی را که تاکنون وارد ساخته، جبران کند. مردم و مسئولان نظام در برابر خواسته‌های ناحق آمریکا ایستادگی خواهند کرد.

آیت‌الله جنتی:

در جمهوری اسلامی افراد زیردست باید جرات انتقاد داشته باشند

آیت‌الله جنتی، از فقهای شورای نگهبان و امام‌جمعه موقت قم ۳۰ تیر ۶۳ و در خطبه‌های نمازجمعه این شهر با تاکید بر دوری از صفت رذیله و تکبر اظهار داشت: یکی از بدترین صفات انسانی صفت تکبر است و این خطر بزرگ تمام کسانی را که دارای مسئولیتی هستند تهدید می‌کند. تا آنجا که انسان طاقت شنیدن یک انتقاد سازنده را هم از زیردستان ندارد. به تمام کسانی که در راس مسئولیتی قرار دارند و عده‌ای زیردست آنها کار می‌کنند، می‌گویم شما انتظار نداشته باشید که خدا باشید و دیگران بنده شما. باید مسئولان بدانند اگر افراد زیردست به حکم مقررات از آنها اطاعت می‌کنند، نه به‌خاطر افراد است بلکه به‌خاطر ارزش قانون است و لذا باید از شیوع این بیماری خطرناک جلوگیری کرد و در جمهوری اسلامی باید افراد زیردست نیز جرات انتقاد کردن را داشته باشند.

مهدی کروبی:

لازمه داشتن جامعه اسلامی تبعیت از ولایت فقیه است

مهدی کروبی، رئیس مجلس ششم ۳۱ تیرماه ۸۰ و در سفر به مراغه با اشاره به نقش و وظایف روحانیت در جمهوری اسلامی اظهار داشت: این دوران، دوران بسیار حساسی است و این حکومت میدان آزمایشی برای روحانیت است. روحانیت انحصارطلب نیست و ما مردم را در تمامی دستاوردها و زمینه‌ها سهیم می‌دانیم. علما در تمامی حرکت‌ها و عرصه‌ها حضور داشتند و امروز نیز باید به‌گونه‌ای عمل شود که چهره روحانیت مخدوش نشود و آن را مردمی نگه‌داریم. نباید با اعمال‌مان روحانیت را زیرسوال ببریم. روحانیت، یک راه، اندیشه و فکر است و امروز که ما به حکومت رسیده‌ایم، لحظات حساسی را پیش رو داریم و مردم متوجه کوچک‌ترین حرکات و حرف‌های ما هستند. برای داشتن جامعه‌ای اسلامی و تحقق ارزش‌های اسلام ناب محمدی (ص) باید تابع ولایت فقیه بود.

عبدالکریم سروش:

اصلاحات در ایران به گِل نشسته است

عبدالکریم سروش، فعال سیاسی اصلاح‌طلب ۲۹ تیرماه ۸۱ و در گفت‌وگو با خبرگزاری جمهوری اسلامی با اشاره به اهداف اصلاحات در ایران گفت: شاید اصلاح‌طلبی و اصلاح‌طلبان به اهداف خود نرسیدند یا به قول‌هایی که به مردم دادند، وفا نکردند یا نتوانستند وفا کنند، اما خوشبختانه شعله اصلاح‌طلبی همچنان فروزان است. اصلاح‌طلبی در جهات تئوریک خود، به گل نشسته است و من به صراحت عرض می‌کنم سخن سردمداران اصلاحات بسیار تکراری شده است. اصلاح‌طلبان چندان سخنان نویی در انبان برای ارائه به مردم ندارند. یادم است در ابتدای انتخاب خاتمی، قصه جامعه مدنی همه‌جا بیان می‌شد، همه‌کس از آن سخن می‌گفتند، جامعه‌شناسان، فیلسوفان و روشنفکران جامعه درباره آن، سخن بسیار می‌گفتند و سعی می‌کردند این ایده را از منظر جامعه‌شناسی و... برای مردم توضیح بیشتر بدهند و آن را بهتر معرفی کنند. نمی‌دانم چقدر معرفی شد و چقدر جا افتاد ولی می‌دانم که امروز مطلقا آن جلا و جلوه پیشین را ندارد و رفته‌رفته فراموش می‌شود.